ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2023 санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2024/48НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Эрдэнэт хот

2023 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: В.Жавзмаа
Утас: 70357955 Цахим хаяг: javzmaav@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.02.25 № 69

танай ____________-ны № ____________-т

ОРХОН АЙМГИЙН БАЯН-ӨНДӨР
СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Э.ГЭРЭЛМАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь 2023 оны үйл ажиллагаанд зарцуулахаар баталсан төсвийг 0.8 хувь хэмнэж, төсвийн гүйцэтгэлийг 99.2 хувьтай тайлагнаж, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албан хаагчийн цалингийн хэмжээг шинэчлэн баталсантай холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 22.0 хувиар өссөн байна.

Тайлант онд орлогын төвлөрүүлэх төлөвлөгөө батлаагүй ба нэмэлт санхүүжилтээр орлого хүлээн авч зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 6 зорилт, 65 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 93.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй аудитор аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРМАНДАХ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**13,222,390.40**	**12,416,840.40**
33	**АВЛАГА**	7,676,000.00	-
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	7,676,000.00	-
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	5,546,390.40	12,416,840.40
351	**Түүхий эд материал**	4,722,290.40	10,704,290.40
35110	Тусгай зориулалттай материал	4,722,290.40	10,704,290.40
354	**Хангамжийн материал**	824,100.00	1,712,550.00
35410	Бичиг хэргийн материал	782,000.00	792,250.00
35470	Бусад хангамжийн материал	42,100.00	42,100.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**216,518,609.96**	**142,116,980.65**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	216,518,609.96	142,116,980.65
392	**Биет хөрөнгө**	214,812,985.18	135,448,647.47
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,792,946.50	3,792,946.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(616,353.66)	(948,236.40)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	109,650,000.00	109,650,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,019,374.90)	(65,512,499.94)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	195,882,880.00	197,285,380.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(72,024,963.40)	(110,812,956.78)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	26,058,340.00	24,804,840.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(20,910,489.36)	(22,810,825.91)
393	**Биет бус хөрөнгө**	1,705,624.78	6,668,333.18
39301	Програм хангамж	1,930,000.00	7,930,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,184,375.22)	(2,221,666.82)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	960,000.00	960,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**229,741,000.36**	**154,533,821.05**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**229,741,000.36**	**154,533,821.05**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	229,741,000.36	154,533,821.05
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	16,696,125.67	16,696,125.67
51101	Өмч: - төрийн	16,696,125.67	16,696,125.67
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	210,760,994.29	135,553,814.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	210,760,994.29	191,124,023.08
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,283,880.40	2,283,880.40
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**229,741,000.36**	**154,533,821.05**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	579,242,600.00	627,447,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	168,000,000.00	300,600.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	168,000,000.00	300,600.00

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	168,000,000.00	300,600.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	168,000,000.00	300,600.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	411,242,600.00	627,146,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,250,000.00	43,400,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	33,250,000.00	43,400,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	377,992,600.00	583,746,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	377,992,600.00	583,746,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	437,083,868.04	683,017,208.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	437,083,868.04	683,017,208.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	422,596,942.40	660,894,367.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	193,843,672.35	236,396,289.06
210101	Үндсэн цалин	132,941,994.99	110,018,751.09
210102	Нэмэгдэл	60,901,677.36	55,594,083.97
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	15,170,944.67
210104	Урамшуулал	-	4,926,246.40
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	50,686,262.93
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,397,228.54	33,134,443.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,531,596.22	24,098,299.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,891,586.01	2,569,503.62
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,461,796.81	1,752,369.17
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	163,369.62	351,546.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,348,879.88	4,362,724.56
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,289,229.00	35,298,846.27
210401	Бичиг хэрэг	7,754,050.00	13,844,099.80
210402	Тээвэр, шатахуун	4,449,758.00	11,320,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,375,621.00	1,383,116.47
210404	Ном, хэвлэл	2,000,000.00	3,831,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	709,800.00	4,197,030.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	723,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,999,300.00	4,799,000.00
210604	Урсгал засвар	3,999,300.00	4,799,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	445,300.00	728,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	445,300.00	728,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,755,220.50	34,867,630.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	27,967,100.00	27,570,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	3,553,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	196,020.00	299,430.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	125,000.50	11,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,415,900.00	3,383,000.00
210807	Газрын төлбөр	7,200.00	7,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	155,866,992.01	315,670,158.30
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	116,655,074.96	241,416,400.20

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,900,000.00	6,497,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	34,311,917.05	67,756,658.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,486,925.64	22,122,840.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,790,000.00	9,911,032.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,790,000.00	9,911,032.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	7,676,000.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	7,676,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,696,925.64	4,535,808.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,696,925.64	4,535,808.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	142,158,731.96	(55,570,208.10)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	142,158,731.96	(55,570,208.10)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	411,242,600.00	627,146,400.00
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	411,242,600.00	627,146,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,250,000.00	43,400,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	33,250,000.00	43,400,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	377,992,600.00	583,746,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	377,992,600.00	583,746,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	411,242,600.00	614,154,400.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	411,242,600.00	614,154,400.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	392,550,074.36	597,340,559.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	201,148,642.25	240,026,755.37
210101	Үндсэн цалин	119,415,260.00	123,004,986.51
210102	Нэмэгдэл	81,733,382.25	58,636,970.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		15,002,000.00
210104	Урамшуулал		4,926,246.40
210105	Гэрээт ажлын хөлс		38,456,552.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,332,907.65	29,444,977.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,531,596.22	20,408,833.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,827,265.12	2,401,039.89
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,461,796.81	1,920,832.90
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	163,369.62	351,546.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,348,879.88	4,362,724.56
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15,416,279.00	33,981,666.47
210401	Бичиг хэрэг	6,541,650.00	10,868,750.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,449,758.00	9,600,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,375,621.00	1,435,916.47

210404	Ном, хэвлэл	2,257,500.00	8,112,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	791,750.00	3,965,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,999,300.00	4,799,530.00
210604	Урсгал засвар	3,999,300.00	4,799,530.00
2107	Томилолт, зочны зардал	445,300.00	728,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	445,300.00	728,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	27,635,220.50	45,189,630.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	25,847,100.00	38,800,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		3,553,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	196,020.00	299,430.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	125,000.50	11,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,415,900.00	2,475,000.00
210807	Газрын төлбөр	7,200.00	7,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	121,572,424.96	243,170,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	116,672,424.96	236,672,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,900,000.00	6,497,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,692,525.64	16,813,840.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	8,995,600.00	12,278,032.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,995,600.00	12,278,032.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,696,925.64	4,535,808.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,696,925.64	4,535,808.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)		12,992,000.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)		12,992,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		12,992,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		12,992,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		12,992,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)		(12,992,000.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)		
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	68,602,262.33	87,582,268.40
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	68,602,262.33	87,582,268.40
C07	Тайлант үеийн үр дүн			142,158,731.96	142,158,731.96
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	210,760,994.29	229,741,000.36
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	210,760,994.29	229,741,000.36
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			(19,636,971.21)	(19,636,971.21)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	191,124,023.08	210,104,029.15
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(55,570,208.10)	(55,570,208.10)
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	16,696,125.67	2,283,880.40	135,553,814.98	154,533,821.05

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	583,746,440.00	579,211,591.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	583,746,440.00	579,211,591.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	574,946,440.00	570,433,559.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	240,695,520.00	240,026,755.37
210101	Үндсэн цалин	156,940,000.00	123,004,986.51
210102	Нэмэгдэл	65,275,520.00	58,636,970.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	18,480,000.00	15,002,000.00
210104	Урамшуулал	-	4,926,246.40
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	38,456,552.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,086,920.00	29,444,977.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,459,100.00	20,408,833.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,406,960.00	2,401,039.89
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,925,570.00	1,920,832.90
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	481,400.00	351,546.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,813,890.00	4,362,724.56
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,950,000.00	16,082,666.47
210401	Бичиг хэрэг	7,000,000.00	6,968,750.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,500,000.00	2,500,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,950,000.00	1,435,916.47
210404	Ном, хэвлэл	4,500,000.00	4,178,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000,000.00	1,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,800,000.00	11,791,530.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,000,000.00	6,992,000.00
210604	Урсгал засвар	4,800,000.00	4,799,530.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,000,000.00	728,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,000,000.00	728,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	71,414,000.00	24,189,630.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	63,400,000.00	16,800,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	4,000,000.00	3,553,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	299,430.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	127,000.00	11,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,500,000.00	3,475,000.00
210807	Газрын төлбөр	43,000.00	7,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	202,000,000.00	248,170,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	195,400,000.00	241,672,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,600,000.00	6,497,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	8,800,000.00	8,778,032.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	8,800,000.00	8,778,032.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,800,000.00	8,778,032.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		583,746,400.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		583,746,400.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс		583,746,400.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	7	7
620001	Удирдах ажилтан	2	2
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5	5
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	7	7
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	4	4
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	2	2
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	1	1

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	43,399,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	43,399,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	39,899,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,899,000.00
210401	Бичиг хэрэг	3,900,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,100,000.00
210404	Ном, хэвлэл	3,934,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,965,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,000,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,500,000.00

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,500,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,500,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	43,400,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,400,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	43,400,000.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 88,650.9 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс аудитын явцад 73,124.5 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 1 алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа:

- Бараа материалын анхан шатны баримтыг цэгцлээгүй, нэр төрлөөр ангилж бүртгээгүй, анхан шатны баримтыг бүрэн хөтлөөгүй, хяналт хэрэгжүүлээгүй, тайланг дутуу бэлтгэсэн зэрэг нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул бараа материалын тайланд,
- Хуримтлагдсан элэгдлийн данс тодруулга, үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй тайланд 31,632.5 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан, үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй нь УСНББОУС 1, 17 болон аудитын иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул үндсэн хөрөнгийн тайланд,
- Аймгийн Улаан загалмай нийгэмлэгтэй хамтран хэрэгжүүлсэн сургалтад хамруулах иргэдийг бүрэн хамруулаагүй, зохион байгуулах хугацааг баримтлаагүй, үр дүнг нэгтгэж дүгнээгүй нь УСНББОУС 1, 2 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул байгууллагын гүйцэтгэлийн тайланд,
- Баян-Өндөр сумаас хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлах контент хийх 15,000.0 мянган төгрөгийн гэрээг Арбис пиар ХХК-тай байгуулахдаа ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагуудын үнийн судалгаа хийгээгүй, шууд гэрээ байгуулсан, 7 сард эхний хагас жилийн тайланг авч дүгнээгүй нь УСНББОУС 1, 2 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул байгууллагын гүйцэтгэлийн тайланд,
- Баян-Өндөр сумаас хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлах контент хийх 13,500.0 мянган төгрөгийн хамтран ажиллах гэрээг Ухаан сондор, Шар соронз ХХК-уудтай байгуулахдаа ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагуудын үнийн судалгаа хийгээгүй, шууд гэрээ байгуулж, дүгнээгүй нь УСНББОУС 1, 2 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул байгууллагын гүйцэтгэлийн тайланд,
- Тайлант онд худалдан авсан 12,992.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг мөнгөн гүйлгээний тайланд зардлаар тайлагнасан нь УСНББОУС 1, 2 болон үнэлгээ ба

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

хуваарилалт,ангилал, толилуулга батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул мөнгөн гүйлгээний тайланд тус тус залруулав.

Залруулаагүй алдаа:

- Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаан, зөвлөлийн хурал, Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн шалгалт зэрэг үйл ажиллагааны цай, хоолны зардал 15,526.4 мянган төгрөгийг хэмнэлттэй зарцуулсан эсэх нь тодорхойгүй, үр дүнг үнэлж дүгнээгүй нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй батлагдсан төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж, хянах,
- Худалдан авч орлогоор бүртгэсэн бараа, ажил үйлчилгээний тоо хэмжээ, үнийн дүнг цахим төлбөрийн баримтад нийт дүнгээр бүртгэсэн нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй тул холбогдох хууль, журамд нийцүүлж, бүртгэж тайлагнах зөвлөмж хүргүүлэв.

Аудитаар нийт 275.3 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 275.3 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлсэн.

Аудитаар залруулаагүй зөрчилтэй асуудлаас 275.3 мянган төгрөгийн материаллаг зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын дүнгээс бага байгаа тул өөрчлөлтгүй дүгнэлт өгсөн болно.

3.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй болно.

3.2 Албан шаардлага

Албан хаагчид цалинтай чөлөө олгохдоо чөлөөний хуудасгүйгээр тушаал гаргаж, нэмэгдлүүдийг тооцож, 275.3 мянган төгрөг олгосонд зөрчлийг арилгаж, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

<u>Илрүүлэлт:</u> Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаан, зөвлөлийн хурал, Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн шалгалт зэрэг үйл ажиллагааны цай, хоолны зардал 15,526.4 мянган төгрөгийг хэмнэлттэй зарцуулсан эсэх нь тодорхойгүй, үр дүнг үнэлж дүгнээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"; 16.5.2-т "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Батлагдсан төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж, үргүй зардлыг бууруулахад анхаарч, хяналтыг сайжруулах.

2. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

---

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Худалдан авч орлогоор бүртгэсэн бараа, ажил үйлчилгээний тоо хэмжээ, үнийн дүнг цахим төлбөрийн баримтад нийт дүнгээр бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", Сангийн сайдын 347 дугаар тушаалаар баталсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар"-ын 6 дах хэсэг 5-д "Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм. Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. Төлбөрийн баримтыг цахим гарын үсэг эсхүл тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажуулах бөгөөд Монгол Улсын Стандарт MNS 6529:2015 “Татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага”-д заасан загварын дагуу бүртгэлийн машинаар хоёр хувь үйлдэнэ" гэж заасантай нийцэхгүй, аудитын ангилал, толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Бараа, ажил, үйлчилгээний анхан шатны баримтыг холбогдох хууль, журамд нийцүүлж, бүртгэж тайлагнах.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс: Залруулсан		Үүнээс: Залруулаагүй		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баян-Өндөр сумын ИТХ	7	88,650.9	5	28,500.0	2	44,624.5	7	88,650.9				
Дүн	7	88,650.9	5	28,500.0	2	44,624.5	7	88,650.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Баян-Өндөр сумын ИТХ	3	15,801.7			1	275.3	2	15,526.4				
Дүн	3	15,801.7			1	275.3	2	15,526.4				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөг/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Баян-Өндөр сумын ИТХ								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								

Баян-Өндөр сумын ИТХ								
Дүн								
Нийт дүн								

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	**1**	**1**			**1**			